

Eskilstuna
kommun

Patientsäkerhetsberättelse för elevhälsans psykologiska insats

År 2017

Datum

2018-02-28

Jörgen Nässén, Leg. Psykolog och PLA

Den psykologiska insatsens patientsäkerhetsberättelse ingår som en del i det övergripande patientsäkerhetsarbete som lyder under Hälso- och sjukvårdslagen (HSL 1982:763) och Patientsäkerhetslagen (SFS 2010:659) och författas av verksamhetschefen för centrala elevhälsan, Susanna Lind.

Sammanfattning

Skollagen styr att det skall finnas en elevhälsa på varje skolenhet. Skollagen styr också elevhälsans sammansättning av olika yrkesprofessioner, skolledarens ansvar och mandat, samt ger vägledning om elevhälsans övergripande innehåll och mål. I den nya skollagen från 2011 framhålls vikten av att elevhälsoarbetet primärt skall vara främjande och förebyggande till stöd för elever att uppnå de fastställda målen. Skolpsykologerna inom Barn- och Utbildningsförvaltningen, Eskilstuna kommun, arbetar utifrån skollagen (2011:800) i samverkan med skolledare och andra yrkeskategorier på grupp och organisationsnivå för att uppnå detta.

De delar av psykologernas arbete inom Barn- och Utbildningsförvaltningen som omfattas av Hälso- och sjukvårdslagen (medicinska insatser) och övrig lagstiftning kring patientsäkerhet utgörs av åtgärdande och individspecifika insatser. De åtgärdande och medicinska insatserna kan övergripande kategoriseras som; diagnostiserande, behandlande och vårdande. Det är i förhållande till det arbetet som nedanstående patientsäkerhetsarbete syftar.

I den nya skollagen infördes begreppet EPI – Elevhälsans Psykologiska Insats, eller den psykologiska insatsen i elevhälsan - som ett begrepp som belyser skolpsykologernas åtgärdande insats inom elevhälsan.

Bakgrund

Elevhälsans anställda psykologer är efter beslut i barn-och utbildningsnämnden 2015 sedan 2016-01-01 utlokaliserade på enskilda skolenheter. Psykologerna är anställda av en skolas skolledare och har en eller flera skolor/förskolor att täcka enligt vad som överenskommit. Psykologerna ingår i det eller de aktuella skolornas elevhälsoteam och arbetar i nära samråd med skolledaren. Det finns idag fem legitimerade psykologer anställda som täcker sju av Eskilstunas skolenheter, samt två PTP-psykologer. Skolenheter som valt att inte ha egen anställd psykolog på hel- eller deltid är hänvisade till valet att köpa in externa psykologtjänster vid behov och utifrån budget.

I centrala elevhälsans organisation med patientsäkerhetsansvar under HSL ingår även de två legitimerade psykologer som tillhör Ungdomsmottagningens kommunala del.

Alla legitimerade psykologer arbetar under eget behandlingsansvar utifrån sin legitimation. Detta gäller även externa psykologer när skolledare väljer att köpa in tjänster av externa konsulter. PTP-psykologer (Praktiskt Tjänstgörande Psykolog) arbetar alltid under handledning av legitimerad psykolog, men med eget yrkesansvar.

Inköp av tjänster av externa psykologer på konsultbasis sker framför allt vid behov av psykologutredning t ex inför ansökan grundskola/gymnasieskola men bör även kunna ske utifrån skollagens betoning av tillgång till psykolog i elevhälsoteamen och med fokus på främjande och förebyggande insatser.

Struktur för uppföljning och utvärdering

Patientsäkerhetslagen och Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (SOF 2011:9) föreskriver att det i all hälso-och sjukvård skall upprättas ett ledningssystem för att systematiskt och fortlöpande kunna utveckla och säkra kvaliteten i verksamheten.

Elevhälsans psykologiska insats (EPI) har under 2017 påbörjat arbetet med att uppdatera och komplettera tidigare ledningssystem. Arbetet utgår från de förändringar i verksamheten som uppstått i samband med utlokaliseringen av psykologernas tjänster på lokal skolenhetsnivå. I arbetet ingår att identifiera de insatser som behöver kvalitetssäkras utifrån hälso- och sjukvårdens olika lagkrav.

För att fortsatt kunna dela erfarenheter, utveckla och säkra kvaliteten i verksamheten har psykologerna regelbundna gemensamma träffar för bland annat metodutveckling och genomgång av riktlinjer. För utveckling och samordning av rutiner och samverkan med andra yrkesgruppsrepresentanter i centralt elevhälsonätverk finns sedan omorganiseringen även yrkeskategorivisa samordnare. Samordnare för psykologgruppen är skolpsykolog Oscar Anderblad.

Risikanalys

En genomgång av riskfaktorer har påbörjats under 2017. En del i detta är att utvärdera effekterna av den omorganisering som genomfördes 2016 och den förändring detta inneburit för psykologernas förutsättningar och möjligheter att arbeta såväl utifrån skollagen som utifrån HSL. En uppföljning av tidigare genomförd riskanalys i samband med omorganiseringen har efterlysts.

Egenkontroll

Under året har rutiner för egenkontroll påbörjats. Ett arbete med tydlighet kring rutiner för dokumentation har initierats i samband med införande av nytt journalsystem (ProReNata).

En fråga inom ramen för egenkontroll, i samband med utlokaliseringen av psykologer på enskilda skolenheter, har varit bristande lokaliteter utifrån möjlighet till avskildhet och sekretess.

Hur patientsäkerhetsarbete bedrivs samt vilka åtgärder som genomförts för ökad patientsäkerhet

Från 2017-01-02 har centrala elevhälsan ny verksamhetschef och ett arbete har påbörjats med att anpassa och utveckla befintliga ledningssystem utifrån den förändring av elevhälsoorganisationen som genomfördes 2016. Den tidigare verksamhetschefen för centrala elevhälsan och nuvarande har under frånvaro av psykologiskt ledningsansvarig psykolog (PLA) uppdragits det medicinska ledningsansvaret även för elevhälsans psykologiska insats.

Från 2014-04-01 har Leg. psykolog Jörgen Nässén ett delegerat ansvar som PLA för elevhälsans psykologiska insats.

Från hösten 2017 har PLA i dialog med verksamhetschefen samordnande möten för att skapa gemensamma övergripande mål för kvalitetssäkrande rutiner. Detta sker på motsvarande vis nom EPI men då mer professionsspecifikt.

Avvikelsehantering

En genomgång av vilka blanketter som används och rutiner för hur dessa hanteras och processas har påbörjats under 2017. Tidigare rutiner har fått uppdateras och aktualiserats. Två avvikelserapporteringar har gjorts under året.

Samverkan för att förebygga vårdskador

Skolpsykologerna har under året haft terminsvisa möten med psykologer och enhetschef på BUP Mälarsjukhuset i syfte att underlätta samverkan kring reciproka önskemål om rutiner i samband med bland annat remissförfarande.

En behandlad fråga har varit önskemål från BUP om fylligare underlag med psykologisk bedömning som en del när elevhälsan ställer remiss till BUP. En annan fråga har varit önskemål från EPI om att BUP inte hänvisar till skolans elevhälsosteam/skolpsykolog som första instans när vårdnadshavare söker BUP på eget initiativ för sitt barn/ungdom utifrån egen symtologi/oro.

Psykologgruppen har under 2017 även haft terminsvisa möten med skolpsykologer från övriga kommuner inom länet för utbyte av erfarenhet, bland annat kring kvalitet vid utredningsarbete och samarbeten.

Sammanställning och analys

Under 2017 har det systematiska kvalitetsarbetet och upprättandet av ledningssystem inom EPI påbörjats. Tidigare ledningssystem för EPI har ingått i det övergripande kvalitetssäkerhetsarbetet. Att nu EPI upprättar eget ledningssystem för sitt specifika uppdrag inom elevhälsans medicinska insats innebär större möjligheter till att säkra och avskilja psykologernas olika uppdrag utifrån de olika lagstiftningar som styr psykologernas arbete inom skolan och att kvalitetssäkra EPI.

Mål och strategier för kommande år

- Fortsatt arbete med att fastställa och beskriva rutiner och utveckla ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete, såväl specifikt för EPI som i samverkan med elevhälsans medicinska insats.

- Utveckla former för avstämning av egenkontroll, avvikelserapportering som rutin.
- Fortsatt utvecklande av dokumenthanteringsrutiner
- Fortsatt dialog med BUP för tydlighet kring samverkan och remissförfarande.
- Den efterfrågade uppföljningen av den tidigare genomförda riskanalysen i samband med omorganiseringen skall genomföras under våren 2018 av HR.